

Meşe
a
halászról
és a
kis halról

PUSKIN

verses meséje

Fordította: Trencsényi-Waldapfel Imre
Illusztrálta: I. N. Sztaroszelszkij

Kiadja:

a MAGYAR DIAFILMGYÁRTÓ VÁLLALAT

Budapest, 1955.

ALEXEJ SZERGEJEVICS PUSKIN (1799-1837),

a forradalom előtti orosz irodalom legnagyobb költője. Vele kezdődik az orosz realista irodalom XIX. századi nagy virágzása. Első volt az orosz irodalomban, aki tudatosan népi szellemben írt. Műveiben szeretettel használta fel az orosz nép mesevilágát is. Ifjúságától kezdve szembenállt az önkényuralommal, ezért sok üldözésben volt része, korai halála is a cári udvar bűne. Alkotásai az egész haladó emberiség halhatatlan értékei.

Élt egyszer a kék tenger mellékén
Egy apóka meg a felesége.
Szegényes kis sárkunyhóban laktak
Immár teljes harminchárom éve.

Halászni járt hálòval apóka,
Fonalat font rokkáján, anyóka.

Egyszer apó kiveti a hálót
S húzza, húzza: csak hinár van benne.

Kiveti másodszor is:
Hát csak iszapos kavics.

Harmadszor is kivetette:
Egy kis hal ficáncol benne.
De nem akármilyen hal: aranyhal.

Ráadásul szóra nyilik ajka,
S így beszél, meghozzá ember-nyelven:
"Engedj vissza a tengerbe engem,
Gazdagon megjutalmazlak érte,
Teljesitem minden kívánságod."

Csodálkozott, de félt is opóka:
Ott halászik harminchárom éve,
De még nem hallott halat beszélni.
Aranyhalat szabadon engedte,
És ezt mondta neki, hizelegve:
"Menj Isten hírével, kis aranyhal,
Nincs szükségem arra, amit adnál."

"Szabadságod visszaadom ingyen,
Kék habokban kedvedre ficáncolj!"

Hazaballag a feleségéhez,
Otthon elmeséli a kalandot:
"Egy kis hal akadt ma a hálómba,
De nem akármilyen hal: aranyhal,
S szája nyilik emberi beszédre."

"Kék habokba kéredzkedett vissza,
S ígért nekem fényes váltságdíjat,
Kivánságom teljesíti, mondta.
De nem mertem elfogadni semmit,
Szabadságát ingyen visszaadtam."

Anyó erre mérgesen felpattan:
"Bolond vagy te, mindig is az voltál!
Elszalajtod így a jószerencsét!
Kértél volna új dagasztóteknőt,
Hisz tudod, hogy elrepedt a régi!"

Tengerpartra kimegy apó újra,
Könnyű szellő fodrozza a tengert.
Hívja szóval az aranyhalacskát.

Az oda is úszik s kérdi tőle:
"Mi baj, apó, mi kéne, ha volna?"
Felel az, illően meghajolva:
"Már bocsáss meg, Aranyhal hercegnő,
De kikaptam anyókatól otthon,
Nem hagy békét szegény ősz fejemnek,
Hajtogatja: kellene új teknő,
Mert a régi teknő megrepedt már."

Azt felelte Aranyhal hercegnő:
"Sohse búsulj, menj Isten hírével,
Mig hazáig érsz, meglesz a teknő."

Hazaballag apó anyókához,
Hát csakugyan otthon volt a teknő.

Tengerpartra kimegy apó újra,
Már erősen hullámzik a tenger,
Hivja szóval az aranyhalacskát.

Az oda is úszik s kérdi tőle:

"Mi baj, apó, mi kéne, ha volna?"

Felel az, illően meghajolva:

"Már bocsáss meg, Aranyhal hercegnő,

De még jobban kikaptam anyótól,

Nem hagy békét szegény ősz fejemnek,

Zaklat engem módos parasztházért."

Azt felelte Aranyhal hercegnő:
"Sohse búsulj, menj Isten hírével,
Meglesz, amit kértél, a parasztház."

Hazaballag apó, de a régi
Sárkunyhónak se hire, se hamva.
Szép parasztház, fényes ablakokkal
Állt előtte, füstölgött a kémény,
Tégla-kémény és a kapu tölgyfa.

Várja anyó ablakban a férjét,
S hogy meglátja, szidja, mint a bokrot:
"Bolond vagy te, most vagy csak igazán,
"Nem akarok lenni parasztasszony,
Inkább előkelő nemesasszony!"

Tengerpartra kimegy apó újra,
Nyugtalanul háborog a tenger.
Hivja szóval az aranyhalacskát.

Az oda is úszik s kérdi tőle:

"Mi baj, apó, mi kéne, ha volna?"

Felel az, illően meghajolva:

"Már bocsáss meg, Aranyhal hercegnő,

Még bolondabb jut anyó eszébe,

S nem hagy békét szegény ősz fejemnek,

Nem akar már lenni parasztasszony,

Inkább előkelő nemesasszony."

Azt felelte Aranyhal hercegnő:
"Sohse búsulj, menj Isten hírével!"

Hazaballag apó anyókához.
Ugyan mit lát? Tágas udvarházat.

Tornác lépcsőjén áll már anyóka,
Drága prém van a vállára vetve,
Feje búbján selyem főkötője,
Nyakába akasztva drága gyöngysor,
Minden ujján fényes aranygyűrű,
Piros bársony topánka a lábán.

Parancsára les az egész háznép,
S tűri mind, hogy üstökük cibálja.

Igy köszön rá apó anyókára:
„Adjon Isten tekintetes asszony!
Teljesült a kívánságod végre!”
De ráripakodott az anyóka,
És az istállóba küldte menten.

Eltelt egy hét, jött utána másik,
S még bolondabb jut anyó eszébe.
Küldi újra apókát a halhoz:
"Menj és mondd meg ezt az aranyhalnak:
Nem akarok nemesasszony lenni,
Inkább lennék már hatalmas cárnő."

Ily beszédre elrémült apóka:
"Bolondgombát ettél tán, anyóka?
Szólni, lépni sem tudsz, mint egy cárnő,
Királyságod kész nevetség lenne!"

De már mérges lett anyóka erre
És apó arcába vágta öklét:
"Hogy mersz hozzám így beszélni, ember,
Elfelejtetted nemesi rangom?"

"Menj utadra, míg szépen beszélek,
Elvitetlek, ha magadtól nem mégy!"

Szegény öreg kiballag a partra,
Már a kék tenger sötét egészen.
Hivja szóval az aranyholacskót.

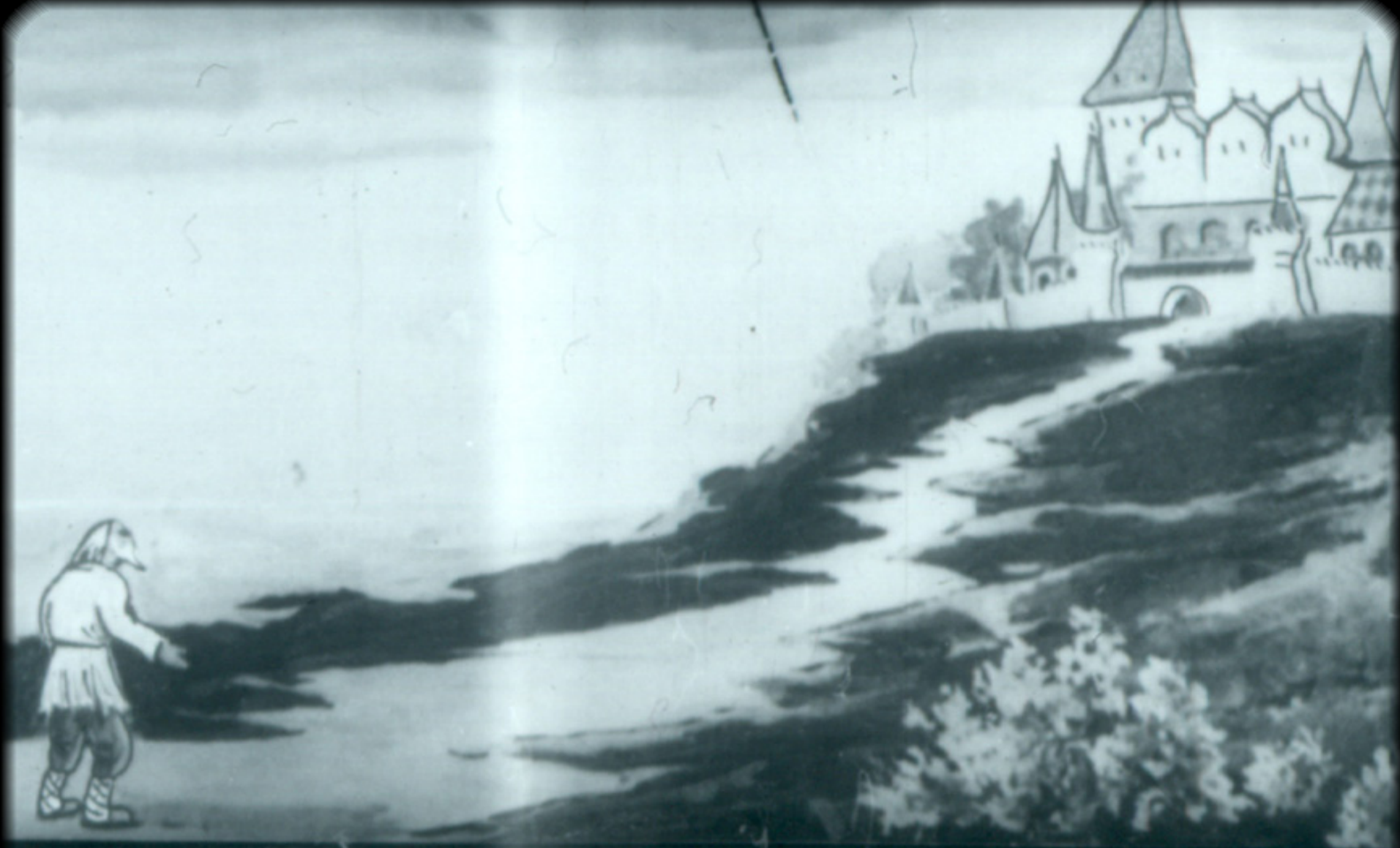
Az oda is úszik s kérdi tőle:
"Mi baj, apó, mi kéne, ha volna?"

Felel az, illően meghajolva:

"Már bocsáss meg, Aranyhal hercegnő,
Bolondóra jött megint anyóra,
Nem akar ő nemesasszony lenni,
Inkább lenne már hatalmas cárnő!"

Azt felelte Aranyhal hercegnő:
"Sohse búsulj, menj Isten hírével,
Jól van, legyen anyókából cárnő!"

Hazaballag apó s ugyan mit lát?
Káprázatos kastély áll előtte.

Káprázatos kastélyban anyóka
Asztalfőn ül, mint felséges cárnő.

Öt szolgálják fényes uraságok
Tengerentúlról hozott borokkal.
Rá anyóka mézeskalácsot fal.
Körülveszi félelmetes őrség,
Tartva vállon fényes alabárdot.

Hüledezve nézi ezt apóka,
Illendően térdet és fejet hajt:
"Adjon Isten, félelmetes cárnő
Teljesült a kívánságod végre!"

Ám ügyet se vet reá anyóka,
Csak szemével int a szolgahadnak.

Összefutnak fényes uraságok,
És bizony kituszkolják apókat.

Az őrség az ajtóban beéri,
S majd hogy össze nem vágják a bárddal.

Ráadásul mind rajta nevetnek:
"Vén tökfilkó, úgy kellett, úgy kellett,
Legalább egy tanulság a vége:
Ne üsd orrod minden szilvalébe!"

Eltelt egy hét, jött utána másik,
S még bolondabb jut anyó eszébe,
Udvaroncait férjéért küldi,
Megtalálják és elébe hozzák.

Most anyóka így beszél apóhoz:
"Menj és mondd meg ezt az aranyhalnak:
Nem akarok lenni többé cárnő,
Inkább lennék tenger királynője,
Mélységes-mély óceánban laknék,
Szolgálna az aranyhal is engem,
Apród volna szép kíséretemben."

Nem mert ellenkezni már apóka,
Árva szóra sem nyitotta ajkát.

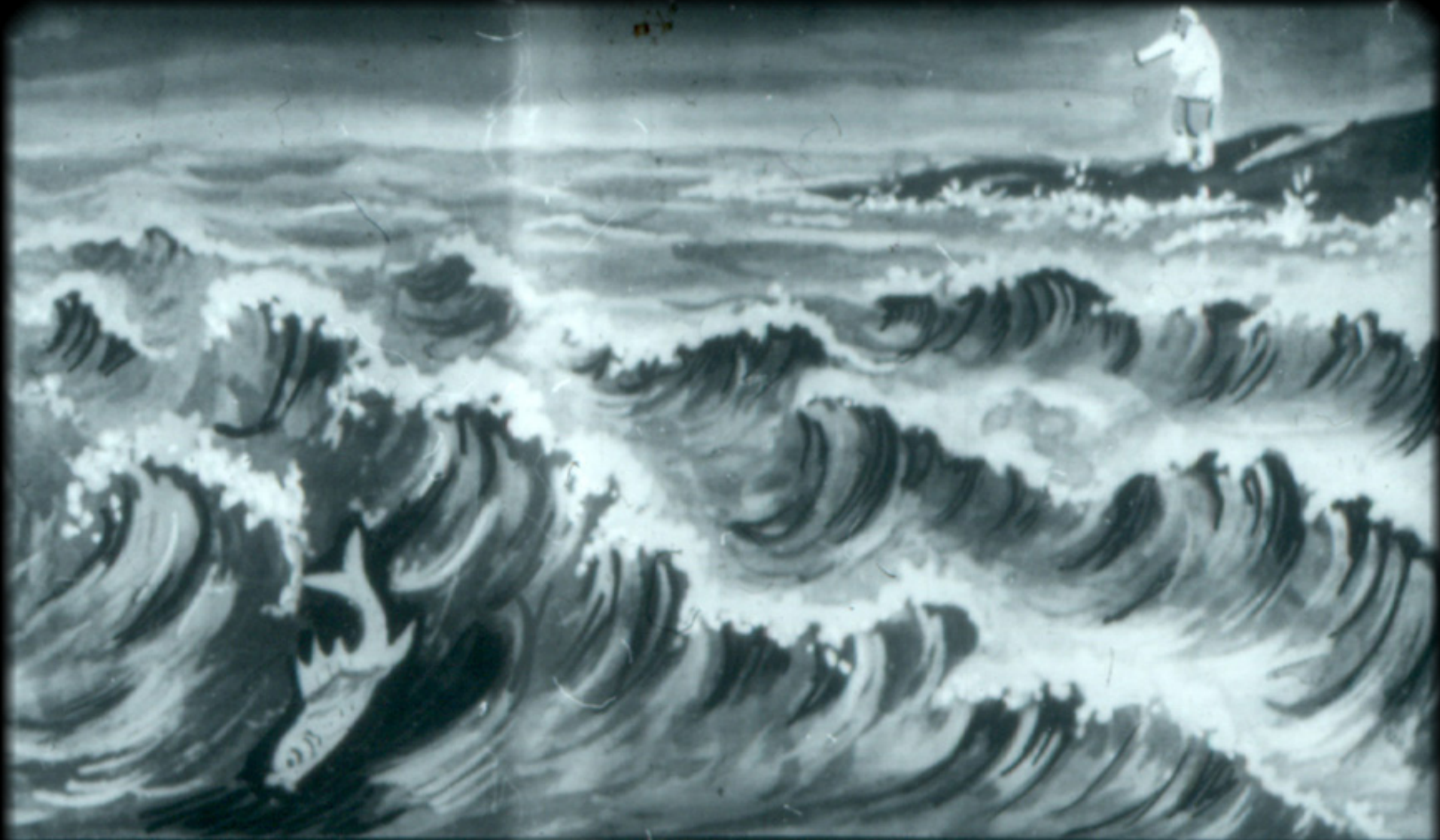
Csak kiment a kék tenger partjára.
Sötét vihar csapkodta a tengert,
Sötét felhők, haragos hullámok
Jöttek-mentek, zúgtak és morogtak.
Hívja szóval az aranyhalacskát.

Az oda is úszik s kérdi tőle:

"Mi baj, apó, mi kéne, ha volna?"

Felel az, illően meghajolva:

"Már bocsáss meg, Aranyhal hercegnő,
Nem tudok meglenni már anyótól,
Mert nem akar lenni többé cárnő,
Inkább lenne tenger királynője,
Mélységes - mély óceánban lakna,
Apródjaként megkövetem szépen,
Te is szolgálnál kíséretében."

Szót se felelt erre a halacska,
Csak megcsobbant a vízben a farka,
S mély tengerben eltűnt mindörökre.

Várta választ soká a parton.

Végre hazaballagott apóka.
S ugyan mit lát? A régi sárkunyhót,
A küszöbön üldögél anyóka,
Lába előtt régi, repedt teknő.

Vége

MAGYAR DIAFILMGYÁRTÓ VÁLLALAT

Budapest, V., Veres Pálné utca 9.

DIAFILM MINTABOLT

Budapest, V., Váci u. 34.—Telefon: 380-506

FIÓKÜZLET:

II., Mártírok útja 67. T.: 155-551

Kocka szám: 56

Gyártási szám: MS 0032

Ár: 2140

By Bodza®